

Izhaja vsaki četrtek
ob 8. uri popoldne.
Rokopisi se ne vražajo. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta K 1:50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 krov.

Rokopise sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Veterini Št. 9.

Naročnino in na-
znanila sprejema
upravnštvo v Gorici,
Semenička ul. Št. 16.

Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Go-
sposka ul. 9, v ulici
Silvio Pellico, v ul.
Ponte Nuovo 9, v
Kapucinski ulici 1,
v Semenički ul. 12,
v prodajalni »Kat.
tiskov, društva« Se-
menička 10, v Šolski
ulici, Nunski ulici, na
Josip Verdijevem te-
kališču nasproti me-
stnem vrtu, po 8 v.

Oglas in poslanice
se računajo po petit
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 17. avgusta 1911.

33. številka.

Posnemajmo!

Nikjer ni katoliška stranka tako močna in nepremagljiva kot v Nemčiji. Nemški katoličani so vsem drugim v zgled. Na njih disciplino ob volitvah se ozira cel svet.

Skrivnost te zmagovalnosti nam je odkril 58. nemški katoliški shod, ki se je začel dne 6. avgusta t. l. v Mongunciji. Iz raznih poročil, ki so se podala na tem shodu, je razvidno, da je njih organizacija naravnost čudovita. Delo, ki je je stranka izvršila v minulem poslovnom letu, je ogromno.

Ta neumorna požrtvovalnost dela stranko nepremagljivo. Taka stranka sme mirno gledati v bodočnost. Naj navedemo tu le nekaj podatkov: Za celo katoliško Nemčijo je ustanovljeno društvo „Volksverein“, ki ima izobraževalen namen. To društvo je imelo koncem junija 1911 700.547 članov; od lanskega leta je narastlo za 48.082 članov. Tiskarna, ki jo ima to društvo za lastne potrebe ima 82 delavcev in uradnikov.

Deželna tajništva kakor tudi tajništva za manjše okraje (ljudske pisarne itd.) so se pomnožila. Glavno delo društva je bil socialnopoličen pouk med raznimi sloji. Poleg izdajanja letakov, brošur in časopisov so se prirejali zlasti socialni kurzi. Zlasti se je posvečala skrb organizaciji delavstva. Sozialkorrespondenz, ki jo je društvo izdajalo, je posvečevala pozornost organizaciji srednjih slojev, zasebnih in javnih uradnikov, ter vsem pojavitvam na industrielnem polju, kar se tiče socialnega vprašanja. Organiziralo in izpolnilo je

društvo delavske tečaje, ki so jih vodili dijaki. Socialno-znanstvena knjižnica se je pomnožila za 3000 zvezkov in šteje sedaj nad 31.000 izvodov.

Socialna posredovalnica je v preteklem poslovнем letu izdala več kot 3000 pojasnil, med temi 1369 v pravnih zadevah.

Spisov in tiskovin se je v poslovнем letu izdal in odpalo 14 milijnov, ljudskih shodov se je priredilo več kot 5000, med temi tudi mnogo ženskih shodov z velikim uspehom. Zlasti je organizacija društva narastila na Bavarskem, kjer je naskočilo število članov v zadnjem letu za 15.000, istotako je močno napredovala tudi na Badenskem, in sicer za eno petino vsega prirastka. Veliko važnost se je polagalo na zbranjanju na mladinsko vprašanje. Poročalec dr. Braun je končno izjavil: Četa zaupnih mož se mora pomnožiti in pomladiti. Tudi „Volksverein“ ima svoje mladinsko vprašanje. Zakon je dal 18letnim popolne politične pravice. V boju za naše verske in socialne ideale je dana mladeničem najlepša priložnost, te pravice izrabiti. Zato na dan z novimi mladimi zaupniki iz teh krogov.

Iz teh kratkih podatkov je razvidno, kako požrtvovalno delujejo nemški katoličani na socialnem in družbenem polju. To je tudi njih moč, ki jo zavajajo vsi drugoverci v Nemčiji. V Nemčiji se jasno kaže, da je le v požrtvovalnem delu naša moč in naša rešitev. Poleg tega ogromnega dela pa vladu v katoliških vrstah največja edinstvo. Na tem shodu so znova sklenili, „da hočejo vsak tudi najmanji poskus ru-

šiti med nemškimi katoličani potrebno edinstvo“. Posnemajmo jih!

Polom goriške „Banke Popolare“ pred porotniki.

V četrtek predpopoludne je državni pravnik nadaljeval, baveč se s kupčijo s Confortijem. Rekel je, da so bili Colle, Luzzatto, Lenassi in Conforti sporazumi, da preskrbijo „Banke“ nadaljni kredit z ničvrednimi menjicami, vsled česar se je polom „Banke“ le pospešil.

Conforti je kriv, da je njegovo podjetje faliralo. To je tudi drž. pravnik dokazoval z raznimi od Confortija izvršenimi manipulacijami in falzifikacijami.

Orisal je na koncu solze, ki jih je provzročil na tak način pripravljen polom „Banke“. Bogate družine so vsled poloma popolnoma osirotele. V potu svojega obraza prisluženi in prištedeni denar raznih ulagateljev je šel raken zvižgat.

Končal je z apelom na porotnike, naj pritrdijo stavljenim vprašanjem, s čimer izvršijo le svojo dolžnost.

Povzel je nato besedo zagovornik Colleta dr. Pangrazi. Colleta smatra zagovornik kot onega, kateremu hočejo drugi vso krivo staviti na rovaš. Colletovi nameni so bili čisti, kar dokazuje, da priznava svoj dolg, ki ga je napravil vsled izgub pri igrah na lasten račun. Druge manipulacije pa je izvršil po nalogu njegovih predstojnikov.

Nato je zagovarjal Lenassija dr. Flego. Ta spravlja zopet vso krivo na

Colletta; kajti ne da se dokazati, da bi bil Colle sporazumno z Lenassijem izvršil dejanja, katerih se ga obdolžuje.

V petek predpopoludne je govoril zagovornik Luzzatta dr. Pincherle. On smatra tudi le Colleta krivim.

Vsi zagovorniki pa so edini v tem, da se obdolžujejo zatoženci le na podlagi insinuacij in sumničenj, da pa ne obstajajo fakta, ki bi se dala dokazati.

V petek popoludne je govoril zagovornik Pianija dr. Robba. Za njim je zagovarjal zakonska Conforti dr. Puecher, ki je nadaljeval svoj zagovorniški govor tudi v soboto predpopoludne.

Nato je bila končana priprava k razsodbi in predsednik sodnega dvora grof Coronini je podal porotnikom še enkrat celo sliko tega procesa, kar je trajalo dopoludne.

V soboto popoludne so se porotniki posvetovali od sodnega dvora stavljene vprašanjih in se po večini izrekli, da obtoženci niso imeli namena oslepiti banko za čez 2000 K. na nekatera vprašanja so odgovorili, da so Colle, Lenassi in Luzzatto oškodovali delničarje le za 200 K.

Na podlagi takega pravoreka porotnikov je sodni dvor obsodil in sicer:

Izidorja Colle, bivšega ravatelja „Banke Popolare“ na 4 mesece težke ječe, postrane z dvema postoma ter na izgnanstvo.

Alfreda Lenassija, bivšega načelnika „Banke Popolare“ na dva meseca težke ječe.

Rajmunda Luzzatta, pravnega zastopnika „Banke Popolare“ na tri mesece težke ječe.

Uradnik „Banke Popolare“ Viktor Piani je bil oproščen, enako sta bila oproščena tudi zakonska Viljem in Dina Conforti.

strupene nauke. Dajte si vendar dopovedati in ne silite po glavi v propad. Pravi učenjaki so vedno priznavali Boga in božje bitje, ki vse vrlada, le napolomikanci so navadno taki, ki ga tajé. Njuten n. pr. se je vselej odkril, ko je slišal izgovoriti ime Jezus; in tako drugi. Ali o tem v drugo. Meni so precej znani izgovori in puhlice socialnih demokratov; in če me boste hoteli poslušali, tedaj se lahko pogovoriva kakor danes in razložim vam vse njih nauke in napačne nazore, pa se lahko prepričate, kako ste zašli med krive preroke. Vidim, da niste zlobni, pač pa vam manjka trdnega pouka v mladosti in stanovitnih verskih načel.“

„Da, prav pravite. V mladosti sem se malo učil, in še to se mi je izkadiло. Če mi hočete to pojasniti, bom rad prihajal zvečer k vam. Vidim, da mi ne želite slabega.“

„Prav! Upam, da boste zopet verni in da porečete z jezikom in srcem: Verujem v Boga Očeta, vsegamočega, stvarnika nebes in zemlje!“

II.
Ob prostih večerih je res prihajal mojster Šmid k g. Viktorju, in je izvedel kovač marsikaj novega, da se mu je jelo svitati v glavi.

Najprej mu je bogoslovec osvežil nauk o božjem bitju.

To spoznavamo že po pameti iz vidnih stvari. Ves svet je velika umetniška razstava; vsaka travica, žilica itd. kaže na Boga. Vsaka še najmanjša hiša kaže, da jo je moral nekdo sezidati. Kaj porečete, ko bi kdo govoril: ta ura je sama od sebe nastala — samo veter je popihal, pa je šlo; ta umotvor, slika je sama nastala — sapa je zmetala skupej črke, barve itd.?

Zvezdoznanec Kirchner je ozdravil nevernega prijatelja s tem, da je postavil nov globus (zemeljsko oblo) v sobo. Ko pride prijatelj v sobo in ga vpraša, odkod globus, reče učenjak malomarno, da je sam od sebe nastal. Prijatelj se je smejal. Učenjak pa dě resno: Še bolj smešno je, če kdo trdi, da je svet nastal sam od sebe...

Dá, če vidimo luč, moramo soditi da jo je nekdo prižgal. Če vidiš stopinje v snegu, pesku, pepelu, je znamenje, da je moral nekdo tam hoditi.

Poglejmo zdaj n. pr. te velikanske svetove — luči nad nami. Učenjaki vedo povediti, kako strašansko daleč so od nas, (n. pr. vlak bi potreboval do lune 229 dni, do večernice 24.000 dni, do Neptuna 7000 let, do solnca 220 let, do najbolj oddaljene nepremičnice 232.000 milijonov let) — kaka nespamet pa, ko bi kdo rekel, da so ti svetovi sami od sebe nastali.

Ali pa oglejmo se bliže.
Kaj ne, vi niste večni bili.

„Ne, imam še le 56 let.“
„Ali so bili ljudje od vekomaj?“

„Ne verujem. Navadno pravijo, da sta bila Adam in Eva ustvarjena pred kakimi 6000 leti, in da vsi ljudje izhajojo od njiju.“

„Prav. Naravoznanci vši pravijo, da nekdaj ni bilo ljudi na zemlji, ampak da se dobri človek še le v novejših zemeljskih plasteh.
(Dalje prih.)

Izpreobrnjeni demokrat.

Po Hammersteinu: Tešimir G.

(Dalje)

In še več je govoril; niti ne vem vsega več. Njegovo govorjenje mi je zmerom bolj ugajalo in pristopil sem k socialnim demokratom. Tu smo uživali življenje, in od takrat se nisem brigal ne za Boga, ne za pekel in zlodja!“

„O moj dragi mojster, to ste pa globoko padli! Molite, molite spet, da se dvignete iz močvirja. A i pa veste, v kako družbo ste zašli? Glejte: socialni demokrat*) je (zakonski ali nezakonski) sin liberalca; njegova brata sta nihilist na Ruskem, ki pravi, da je vse gnjilo, da treba vse pobiti — (torej) na mesto naročilo izvršiti boste začgali blago s kovačijo vred?) je dalje anarhist, ki hoče tudi vse pokončati, pa brez vlade biti. Se ve da nekaterim je na poti n. pr. 6, 7. in 10. zapoved, in taki bi kar Gospoda Boga radi deli v penzion! Zato širijo po govorih in knjižurah svoje

*) ljudovlader.

Porotniki so se posvetovali nad 4 ure. Razsodba je bila razglašena pozno zvečer. Razsodba je napravila na mesešanstvo velik utis in splošno se je govorilo, da ukljub milijonskim primanjkljajem so obtoženci prav dober kup odnesli lastno kožo s porotne dvorane.

Proces je pričel dne 5. julija in se je končal dne 12. avgusta, je trajal torej 38 dni.

„Soča“ in klerikalizem.

„Soča“ je prinesla dne 8. avgusta 1911 članek pod naslovom „Politika klerikalizma“, ki zasluži, da ga v glavnem pribijemo za to, da bode naše ljudstvo vedelo, kakšni so pravi nameni liberalcev:

Seveda tudi goriških liberalcev: članek je prepisan sicer deloma iz reškega „Novega lista“, deloma iz Masarik-ovega „Časa“; a ker „Soča“ ponatiskuje te članke brez pridržka, jasno kaže, da ž njimi soglaša.

Pasja vročina, ki vlada po deželi, je morala „Sočinemu“ uredniku zmesati možgane, ker drugače bi se vendor ne upal prinašati tako nesramno – odkritosrčnih člankov.

To pisarjenje moramo pribiti, da nam ne pridejo več liberalci v volitvah med ljudi s trditvijo, da so tudi oni katoličani, da so oni še bolj verni kakor „klerikalci“ itd.

Toda čujmo!

Kakor so vsa dejanja liberalcev medla in vse njihovo mišljenje – vsled preveč zavžtega alkohola – megleno, tako je tudi njihovo načelno naziranje o „klerikalizmu“ v nasprotju mejo seboj.

Reški „Novi list“ pravi:

„Klerikalizem ni vera kakor taka (kako duhovita oslarija!), nego zloraba verskega čustva... zloraba onega, v kar ljudje verujejo, v namen in cilje, kateri pa s to vero in verovanjem nimajo absolutno nič skupnega“.

„Čas“ pa tako modruje:

„Klerikalizem je veliko gibanje katoliške cerkve. Cerkve se je začutila v nevarnosti napram novemu nazoru na svetu (zlasti v verstu) ter je napela vse moči, da bi se rešila te nevarnosti s tem, da oživlja in probuja srednjeveškega duha. Temu gibanju ni vera in versko življenje nič mar: mar so mu le sredstva, s katerimi bi cerkev vladala javno oblast, to je: narodi in države.“

Zapomnimo si toraj: „Klerikalizem“ je – po mnenju liberalcev – gibanje cerkve, katoliške cerkve. Poprej so liberalci pravili, da je „klerikalizem“ samohrepnenje in stremljenje duhovščine po nadvlasti nad neduhovniki. Vsak otrok pa ve, da je katoliška cerkev kaj drugega kakor duhovščina.

Od sedaj naprej vemo torej iz lastne izpovedi liberalcev, da je njihov boj proti „klerikalizmu“ boj proti katoliški cerkvi sami!

To naziranje preveve ves članek „Soče“:

„Cerkvene (katoliške) moči“ – pravi članek – „ni mogoče uničiti z znanstvom; cerkev se more uničiti samo z verstvom, seve takšnim, ki ne nasprotuje znanosti in ki jamči višjo in boljšo nравnost (moral)“.

In nadalje:

„Proti ljudem kot je ljubljanski škof Jeglič se dela najboljše, če jim izobraženi ljudje obrnejo hrbetter gredó za tako vero, kjer nad njimi ne vladá noben cerkveni dostojanstvenik.“

To je jasno! Hvaležni smo „Soči“, da je konečno odložila krinko in da je pokazala svoj pravi obraz.

Cujte torej ljudje – katoličani!

„Soča“ trdi, da se mora iskati višjo in boljšo nrawnost, kakor jo uči katoliška cerkev, in pozivlja javno izobražene ljudi (kmete ima očividno za preveč zabite!), naj gredo za drugo vero, to se pravi, naj izstopijo iz katoliške cerkve.

Vprašamo Vas katoličani, ali niste sedaj do dobro spoznali liberalce, ali niste sedaj popolnoma na jasnem, kakšni so njihovi konečni cilji?

Tle!

Kdor je še pristaš liberalne „Sočine“ stranke, bo moral tudi priznati, da se bori zoper katoliško cerkev in bi moral, ako hoče biti njen pristaš, izstopiti iz katoliške cerkve!

Ta posledica je grozna, ampak je logična!

Pa pojdimo dalje!

Članek imenuje preroka Mozeza „največega – klerikalca med Judi“, ker jih je imel za norca, ko jim je, vrnivši se z gore pravil, da je gori govoril z Bogom in dobil od njega božje zapovedi; jezi se nad cesarjem Konstantinom Velikim, da je izvlekel krščanstvo iz katakomb (kjer bi se – po mnenju članekarja – moralno še danes skrivatil) in je postavil za državno vero in steber države; imenuje „pravljico“ svetopisemsko dogodbo, po kateri je Jezus izgnal trgovce iz hiše Gospodove, i. t. d. i. t. d.

Ako je to pisarjenje ostudno, je pa silno zavabno, ko piše „Soča“, „da so klerikalne knjige neumne, časopisi surov in lažnjivi (Ti Ijubi Bog! To piše ravno „Soča“!), društva dolgočasna in zadruge nevarne, kot sploh vse, kar stoji na klerikalnih temeljih, stoni na korupciji spletkah in očividnih tendencah.“

Da se v naših društvin ne pleše, tega se ve „Soča“ ne more razumeti, ker „višjo in boljšo nrawnost“ podajajo samo liberalni Sokoli in njih društva; da bi pa bile naše zadruge „nevarne in korumpirane“, tega niti Andrej Gabršček ne bo trdil.

Ali hoče „Soča“, da začnemo zopet pisati o liberalnih v resnicu korumpiranih zavodih?

Ali naj povemo, kako gospodi liberalci klečeplazio okoli vlade, katero v „Soči“ prokljinajo, da jim pomaga iz zagate z državnim denarjem?

Gospoda, le lepo jezik za zobni v tem pogledu!

In mi mislimo celo, da, ako bi bil Andrej Gabršček, ki je še vedno načelnik liberalne goriške stranke in ki se najbrže hudi v tej grozni vročini, ki nas vse tare, v kakem prijetnem letovišču – bral ta članek preden je bil tiskan v „Soči“, bi bil najbrže svojega urednika udaril po zobe!

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Naš notranji politični položaj je še vedno nejasen in ni, kakor dokazujejo zadnji pojavi, nič kaj ugoden mirnemu in vspešnemu parlamentarnemu delu. Vlada, oziroma nje načelnik baron Gautsch, mora najti zanesljivo večino, ako hoče spraviti pod streho državne potrebščine in v prvi vrsti nove vojaške predloge. Kako pa naj Gautsch do te večine pride, ko pravijo na eni strani Čehi, da predpogoj za njih vstop v vladno večino je in ostane: delazmožnost češkega deželnega zbora, ki se da pa doseči le na podlagi kakega sporazuma med Nemci in Čehi. Nemci pa pravijo, da češki deželni sporazumi nima ničesar opraviti z delovanjem državnega zbora ter da se mora isti rešiti popolnoma neodvisno od dogodkov v parlamentu. Dalje pravijo Nemci, da rekonstrukcija ministerstva oziroma

parlamenta, parlamentariziranje is tega ni popolnoma nič potrebno in vse naj ostane pri vladu po starem, k večjemu ministru rojaku bi dovolili Čehom, seveda pod pogojem, da bi bil – istočasno – imenovan tudi nemški minister rojak. Tako so namreč govorili Nemci te dni v Celovcu, kjer so se zbirali o priliki splošnega nemškega rokodelskega shoda. Zastopane so bile namreč na tem sestanku vse nemške dežele po enem ali po več svojih državnih poslancih. Ti ljudje so tako predzno in ošabno govorili, kakor da bi bili gospodarji cele naše državne polovice in bi bili vsi drugi narodi njih podaniki in kakor da bi bil celo baron Gautsch njih sluga. — No, gotovo je sicer, da bo tudi tem ošabnim. Nemcem hočeš ali nočeš greben padel in sicer uže v doglednem času. Ali iz tega sledi, da zahteva sedanji politični položaj mnogo previndnosti od onega moža, ki stoji sedanji vladu na čelu in ki je poklican, da spravi naš politični voz iz blata, v katero ga je zavlekel nesposobni baron Bienerth.

Maroško vprašanje.

Med Francijo in Nemčijo ni prišlo še do sporazumlenja o znani maroški zadevi, ki je žugala uže minuli mesec začatki vojni plamen med tem dve državama, ki bi pa ne ostal lokaliziran le na Francijo in Nemčijo, marveč bi se raztezal tudi na Angleško, ker bi bila v slučaju izbruha kakake vojske med Francijo in Nemčijo, skoro gotova Angleška priskočila na pomoč Franciji. Iz začetka so se pričeta pogajanja kako uodno zasukala in govorilo se je uže, da bode sporazum med Francijo in Nemčijo v najkrajšem času perfekten. Zdaj pa pišejo kolikor nemški toliko tudi francoski listi, da so prišla pogajanja do neke mrtve točke, preko katere ne morejo dalje. Francija bi bila baje še nekoliko voljna nstreči nekaterim nemškim zahtevam, ali vmes poseza vedno tudi Angleška, ki Nemcem absolutno odreka pravico imeti kako vojno luko bodisi v Maroku, bodisi celo v Congu, čeravno je ta slednje francoska last. Kakor se vidi, igrata Angleška in Francoska proti Nemčiji, in če se sme verjeti poročilom, ki prihajajo v nemške in francoske liste, sta začeli Francija in Nemčija zadnji čas zbirati vojašvo na mejah, tako namreč Francoska na nemški meji, Nemčija pa na francoski meji. Jedna kakor druga pa se seveda izgovarjati, da se gre tu le za vojaške vaje.

Konferenca pravašev.

Na torkovi konferenci pravašev so se storili ukrepi, mereči na to, da stranka prava na stopa nasproti vladu in drugim strankam kot enotna stranka. Sklepi skupnega odbora so obvezni za pravaše vseh dežela. Osnoval se bo odbor, v katerem bo Hrvaška in Slavonija reprezentirana po šestih članih, Dalmacija, Bosna in Hercegovina ter Istra pa vsaka po enem. Ta odbor bo stopil v zvezo s Slovenci za skupno jugoslovansko akcijo v okviru državnopravnega programa. Vsi sklepi so bili storjeni soglasno.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Ign. Valentinič, dekan 20 K, M. M. 1 K, slavno županstvo v Soči letnino 10 K, veleč. g. Gotard Pavletič, dekan 10 K, Ivan Oblokar, posetnik, Solkan 4 K, Franc Delkin, trgovec v Gorici 2 K, za 2 prodani knjižici „Socialno vprašanje“ 2 K 20 v. Marija Marinčič, Gorica 60 v, v nabiralniku v gostilni g. Ivana Glešič 40 v.

Bog plačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožeta I.

Domače in razne vesti

Cesarjev rojstni dan. Jutri bo praznovan naš cesar 81. rojstni dan. Ob tej priliki se bodo vršile po širni Avstriji slovesne službe božje, katere se bodo udeležili zastopniki vseh oblasti. Vroča prošnja se bodo pošljale pred predstol Vsemogočnega, da bi ohranil našega sivega vladarja na cesarskem prestolu še mnogo let v blagor njemu podrejene prebivalstva. — Danes zvečer predita mestna in vojaška godba pešpolka št. 47 po goriških ulicah obhod. Jutri ob 8 bo sv. maša na Rojicah za vojašvo goriške garnizije, ob 10. uri pa bodo brali naš prevzeti knezonadškof slovesno sv. mašo v stolnici, katere se udeleže zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja!

Bolezen sv. Očeta. — Sv. Oče paže se počuti boljše. Njegove moči se večajo. Pavijo pa, da na trdno zdravje sv. Očeta ni več misliti. V listih čitamo, da je nek časnikar govoril z dunajskim nuncijem mons. Bavona. Na vprašanje, kdo bo prihodnji papež je le-ta baje odgovoril: Ali Rampolla ali Maffi.

Duhovske spremembe v tržaški škofijski. Č. g. Pavel Zavadlal iz Voloskega kot kaplan k Sv. Ivanu. Č. g. Anton Čok od Sv. Ivana kot VI. duh. pomočnik k Sv. Antonu novemu. Č. g. Ferdinand Stadler iz Sežane kot ekspozit v Gradino pri Šterni. Č. g. Francišek Magdič iz Doline kot kaplan v Sežano. Č. g. Matej Brusič iz Optlja kot ekspozit v Poljane. Č. g. novomašniki: Jožef Lukšič kot kaplan na Volosko, Karol Gregorovich kot kaplan v Optljal, Lujcian Piccoli kot kaplan v Momiljan. — Cesar je odlikoval bivšo predstojnico sester sv. Križa v tržaškem konviktu Melito Dolganoč z zlatim zaslužnim križem.

Občni zbor „Alojzijeviča“ za šolsko leto 1910/11 bodo četrtek 24. avg. ob 10. in pol ur in ulici Ponte Izonzo št. 7. Dnevni red: 1. Poročilo o uspehih gojencev v š. l. 1910/11 (§ 16. b); 2. poročilo blagajnikovo; 3. volitev novega vodstva (odbora) na tri leta (§ 16. a); 4. Volitev računa, preglednikov (§ 16. c); 5. Eventualia. Opomba: Edino duhovniki, ki so ustanovniki, ali pa ki kot podpiratelji darujejo zavodu najmanj 5 gld. (10 K) na leto, imajo pravico vdeležiti se vseh rednih in izrednih občnih zborov in pri njih glasovati; drugi duhovniki podpiratelji se smejo sicer tudi zborov vdeležiti, ne pa pri njih glasovati (§ 7). — Volitev odbora se vrši po listih (§ 16. a).

Predsedništvo.

Češki katoliški shod v Olomoucu, ki se je vršil te dni, je sijajna manifestacija češkega katoliškega ljudstva. Na nedeljskem manifestačnem obhodu po mestu je katoliška misel triumfira. Do 40.000 glav broječa množica je obhodila olomuške ulice in tako dajala duška katoliškemu navdušenju. Naslednje dni so se vršila razna slavnostna zborovanja, na katerih so se temeljito razpravljajo verska, narodna, obrtniška in strokovna vprašanja. Zborovanj so se udeležili vsi češki škofi, visoka gospoda, češki katoliški državni poslanci in brezstevilna množica katoliškega češkega ljudstva. To zborovanje katoliških Čehov je sijajen dokaz, da naši bratje Čehi prodirajo s prepričanjem, da le na podlagi pravega krščanskega dela, življenja in učenja se lahko zgradba dušnega in telesnega blagostanja.

(Dalje v prilogi.)

Šolske vesti. — Izmed ljudi, ki so plačani iz javnih fondov, so najbolj neodvisni učitelji na Goriškem. Delajo, kar hočejo, ali pa tudi nič ne delajo. Kadar bo potrebovala „Edinost“ spet kakega neodvisnega kandidata za Kras, ve zdaj, kam se ima obrniti. — 22-letni mladenič iz kraja, kjer je večrazrednica, se ni znal podpisati letos pri c. kr. uradu. — Najslabše pripravljen za izpit za 1. gimn. razred je bil baje sin znanega voditelja goriških učiteljev. — Drugod pravijo, da ni v duhu zakona, da bi služila hči kot učiteljica na Šoli, kjer je oče voditelj. Pri nas imamo drug duh zakona. — Še vedno „deluje“ v kraju, ki je bil imenovan pri letošnjih porotnih obravnavah, neki učitelj, ki je bil enkrat za pričo pri letošnjih porotnih obravnavah.

Učiteljski terorizem. Nekje na Goriškem živi gostilničar in mesar, ki je volil pri zadnjih volitvah v državnim zbor kandidata S. L. S. Ko se je to zvedelo, ga je tamošnji učitelj, ki je jemal pri njem meso na mesečno odplačilo, takoj sredi meseca opustil. In ti naši učitelji se zgražajo nad namišljenim terorizmom na Kranjskem in obsojajo politični bojkot!

Ker se je žaljivo izrazil o Kristusu in križu pri neki obravnavi v Piranu je bil učiteljski kandidat Alojzij Fonda obsojen na tri meseca težke ječe. Vidite, taki so sadevi liberalnega učiteljstva!

Odlíkovanje. Sv. oče, papež Pij X. je podelil namestništvemu računskemu ravnatelju v Trstu, g. Ivanu Folie komturni križec reda Sv. Silvestra.

Prepovedana romanja. — C. kr. okr. glavarstvo v Gorici je poslalo duhovnim uradom sledeči odlok:

Vsem prečastitim duhovnim uradom političnega okraja goriškega!

C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici prepoveduje iz zdravstvenih ozirov običajno romanje na Sv. Goro pri Gorici in na Grad blizu Mirna o priliki Marijinih praznikov dne 15. avgusta in 8. septembra t. l., ker preti nevarnost, da bi se zanesla v Trstu obstoječa kolera po romarjih v ta okraj in nadalje tudi v druge pokrajine.

Prečastiti duhovni urad naj objavi to prepoved vernikom v cerkvi s pristavkom, da ima orožništvo nalog, morabitne romarje takoj zavrniti v domači kraj. —

Romanja so vsled slučajev kolere v Trstu prepovedana, javni plesi pa niso prepovedani. Če se je romanje prepovedalo, bi se morali tudi javni plesi prepovedati.

Kolera. — V zadnjih dneh se ni pojavil v Trstu in v okolici noben slučaj kolere. V sanitetnem oddelku tržaške bolnišnice se nahaja danes 20 na koleri bolnih oseb, 10 žensk in 10 možk. — V koperskem okraju in sicer v Bertokih je bilo dosedaj 7 slučajev kolere, od katerih 4 smrtni. — Tudi na Dunaju se je pojavil te dni en slučaj azijske kolere. Obolela je ena delavka.

Kolera. Iz Florence se poroča, da je laška vlada časopisu najstrožje prepovedala en sam slučaj kolere naznani. Zlasti so okužena mesta Livorno, Napolj in Palermo. Livornsko kopališče je zaprto, en del mesta policijsko zaprt in nobeden ne sme vanj razun bratje Misericordije. Veselični vlaki so prepovedani. Vsak dan oboli na koleri 50 do 80 oseb, polovica jih umre. V Palermu je vsak dan okoli 100 smrtnih slučajev. Tudi v Benetkah je kolera. Ko je prefekt prve slučaje naznani, je ministerski predsednik Giolitti odgovoril, da se to ne sme objaviti. Vlada je glede Livorna izdala komunikate, da je zdravstveno stanje izborno, da celo boljše kakor prejšnja leta! To je brezvestnost, ki je najhujše obsodbe vredna.

Varnostne odredbe proti koleri, izdane od naših oblasti so še precej stroge. Vsak potnik, ki pride iz Trsta, mora biti po prihodu na dom pet dni v opazovanju.

Pomilošenja. — Cesar je povodom svojega rojstnega dne pomilostil 55 jetnikov. Med temi so 4 v kaznilnici v Kopru in 2 v Gradišču.

Cesarsko slavje priredi krajna skupina avstrijskega mornariškega društva v Gorici dne 18. avg. v morskom kopališču v Sesljanu, pri kojem se bodo razprodajale cesarske slaščice tega društva.

Izpred sodišča. V pondeljek je bil radi posilstva obsojen na 5 mesecev ječe nek Živec iz Črnič.

Porotniška zasedanja v Gorici bodo odslej vsako leto štirikrat in ne dvakrat, kakor doslej. Tako je odločilo tržaško višje sodišče.

Obesil se je v Fari v nedeljo 20 letni kmet Frankovič. Mater je poslal v Gradišče, da je nemoteno izvršil samomor. V oktobru bi moral nastopiti vojaško službo. Pomanjkanje vere!

Požar na Krasu. V torek okoli poludne se je unela suha trava nad Vermeljanom na Krasu. Ogenj se je naglo širil in segal je celo Št. Martina. Zgorelo je mnogo trave in sena.

Pomorščaku vojne ladije „Radecky“ v Pulju so težke verige sidra odsekale glavo, ki je padla v morje. Pač strašna nesreča!

Iz Gradeža. (Raznoterosti.) — Gostov je bilo dosedaj v Gradežu 9557, nasproti lanskemu letu ob tem času 9780. Torej je število gostov naročovalo. Temu je kriva kolera v Trstu, ki je mnogo gostov odvrnila od Gradeža na Bled in druga kopališča. Izmed sedaj navzočih gostov je največ Čehov. Število gostov se najbrže uže v teh dneh skrči in ni pričakovati, da bi jih bilo toliko kakor lansko leto. Sob je mnogo praznih, to temveč, ker se je med letom sezidalo več vil in restavracij. Torej bo dohodek manjši kakor lansko leto. —

Vodovod vrtajo dalje. Cevi so uže 200 metrov globoko v zemlji. Govoril sem z delovodjem, ki je rekel, da upajo v treh tednih dobiti vodo. Uže obstoječi vodnjak v Gradežu je globok 220 metrov. Material v tej globočini je mehak, samo blato. Novi vodnjak se nahaja tik morja severno ob kopališču. Morje zasipljejo še vedno in tako napravljajo prostor za nove zgradbe. Seveda je to zemljišče draga. Pravijo, da zahtevajo posestniki tega zemljišča po 50–60 K kvadratni meter.

Slovencev v Gradežu ni veliko. Mogoče nas je vseh skupaj 30.

Kneginja Windischgrätz, ki je uže najela večjo vilo barona Bianchija, ne pride v Gradež in to vsled pojavljajoče se kolere v Trstu.

Strašna rodilnska žaloigra. Nesrečni oče ustrelil hčerko in sina, naposlед še samega sebe. — O tako strašni družinski žaloigri, kakoršna se je odigrala minuli pondeljek zjutraj v Trstu, se ne čuje vsaki dan. To je nekaj grozneg. Oče se je zaklenil v sobo in ustrelil iz revolverja lastno 12-letno hčerko. Ko ji je končal mlado življenje je obrnil morilno orožje proti lastnemu 15-letnemu sinu in mu pognal par krogelj v nedolžno telesce. A tragedija ni še odigrana. Ko vidi oče, da se lastna otroka valjata vsak v svoji postelji v luži lastne krvi in se borita s smrtno, nameri revolver proti sebi, sproži in nesrečni oče se zgrudi v potoku krvi na tla. — To je nekaj grozneg, kaj ne! Ves Trst govori te dni o tej strašni družinski tragediji, ki nima para v najbolj razburkanem in razdivjanem velikomestnem življenju, kjer se skrivajo najbolj propale in moralno ugonobljene smeti človeškega rodu.

V naslednjem naj nam bo dovoljeno, da malo podrobnejše opišemo, kako je zverinski oče izvršil svoj blazni čin.

Ta nesrečni oče je 44 letni Mihael Sedmak, postrežnik v opazovalnici javne bolnišnice v Trstu. Rojen v Sv. Križu pri Trstu je imel potem v zakonu z uže umrlo soprogo dva otroka, Ivana in Marijo. Sedmako o življenje je bilo vse poprej kakor krščansko. — Njegova 12-letna hčerka Marija je stanovala sedaj ob počitnicah v Sv. Križu pri njegovi materi, 15-letni sin Ivan pa je stanoval skupaj z očetom pri gospoj Juditi Matan v podstrešni sobi v ulici Boschetto št. 40. Oče Mihael je minulo nedeljo ukazal sinu Ivanu, naj gre v Sv. Križ in naj privede v Trst sestrico Marijo. Nič hudega sluteč je sin ubogal očeta. Sestrica Marija se je branila iti z Ivanom v Trst. A na zahtevo Ivana, češ, da mu je oče zapovedal, da ne sme priti brez nje v Trst, se je nedolžna Marija udala. Oče je rekel, da ju bode čakal na kolodvoru, a ga nista dobila. Otroka sta šla očeta iskat v gostilno „Alla frattanza“. Okoli polnoči so se vse trije, oče in otroka, podali domov. — Ko sta otroka legla v posteljo je oče zapustil sobo in šel spet popivat z nekim Škerjancem. Vrnil se je zjutraj okoli 6. ure. Škerjanc pravi, da je Sedmak napram njemu tožil, češ, da je v petek izstiral za bolniškega strežnika Pintarellija znesek 200 K, a da mu jih ne more vrniti, ker jih je zapravil z raznimi malovrednimi ženskami. Rekel je: „Še predno pojdeš v službo (Škerjanc je namreč tramvajski sprevodnik), boš izvedel kaj o meni“. Škerjanc ga je skušal potolažiti in rekel, da mu da lakko on 200 K, da jih da Pintarelli. S tem je bil Sedmak pomirjen in se podal domov.

Okoli 6. ure zjutraj pa je čula gospa Maithan iz Sedmakove sobe več strel. Ker so še vsi stanovalci spali, je brž ustala in tekla pred vrata Sedmakove sobe ter jih skušala odpreti. A vrata so bila zaklenjena. Zadonel je zopet strel in koj na to krik in zdihovanje male Marije: „Moj oče me ubije“. Gospa je vsa iz sebe zakričala Sedmaku, naj odpre, sicer gre po redarja. A Sedmak ji je hladnokrvno odgovoril: „Pojdite kamor hočete! Predno pride redar, bo uže vse končano“. Te strašne besede so napotile gospo Maithan, da je v srajci tekla na ulico in klicala na pomoč ljudi in redarje. V tem času pa je divji oče streljal na svoja otroka in proti sebi.

Kmalu nato je redar udrl v sobo in nudil se je navzočim prestreljiv in grozovit prizor: Deklica Marija je ležala na postelji vsa v krvi. Dihala je boljšino. Dva strela iz revolverja sta ji predrla prsi. Oče Sedmak je ležal na tleh v luži krvi in še dihal. Ustrelil se je v levo senco in v usta. Deček pa je bil trikrat obstreljen, dvakrat na temenu, enkrat pa na levem ramenu. Kmalu nato so vse tri prinesli v bolnišnico. Marija je izdihnila takoj po prihodu v bolnišnico, oče Sedmak je umrl včeraj včasih strašnih bolečinah, deček pa se bori s smrtno, a je vendar še upanje, da okreva. —

Deček je povedal, kakšno strašno uro je preživel. Sestrica in on sta spala. Zbudil ga je močan strel v sobi, skočil je pokonci in videl je očeta, ki je streljal na sestrico. Kriknil je. Sedaj pa je oče nameril morilno orožje proti njemu in le svojima rokama se ima zahvaliti, da ni uže mrtev. Potem, ko je oddal več strelov proti njemu, je jih streljati proti samemu sebi. — V sobi so našli več praznih nabojev iz samokresa.

Tako je končala ta strašna družinska žaloigra. Sad neveri in nekrščanskega življenja!

Smrten padec. Iz Pulja se poroča, da je na vojnem parniku „Adria“ ponosrečil vojak 20-letni Alojzij Passanegg. Neka dela je opravljal na 25 metrov

visokem jamboru, zgubil ravnotežje in padel tako nesrečno na tla, da je postal na licu mestu mrtev.

Strela je ubila v terek blizu Milj pri Trstu 21-letno omoženo Marijo Brošelj, ko je opravljala v kuhinji hišna opravila. Na klic 3 letne hčerke so pritekli ljudje na pomoč, a nesrečna žena je bila uže mrta.

Ustrelil je po nesreči v Pulju nek vojak v mornariški strojni Šoli 20 letnega Augusta Fiorijana iz Brna. Snažil je puško, sprožil — in smrtno zadel uže imenovanega.

Strela je ubila v bližini Pulja v četrtek enega delavca. Dva blizu stojeca delavca sta bila lahko ožgana.

Potres v Celovcu. Dne 11. t. m. ob 12:55 pop. so občutili v Celovcu tri sekunde trajajoč potresni sunek. Stenske ure so se vsled tega ustavile. Temu sunku je sledil kasneje drugi sunek, ki je bil pa šibkejši od prvega.

Slaba letina za krompir in njene posledice. Listi poročajo, da se bodo morale za letos zaradi slabe krompirjeve letine na Češkem, v Šleziji in na Moravskem zapreti tamošnje tovarne za skrob (Širk).

Zvišanje penzij. V petek je izšla cesarska naredba, glasom katere se zvišajo penzije več kategorijam staropenzijonistov, med njimi poštnih uslužencev in njihovih vdov.

Monopol vžigallo. „Fremdenblatt“ je zvedel, da so predpriprave za uvedbo monopola vžigalic že tako napredoval, da bo mogla vlada predložiti zbornici tozadnji zakonski načrt že začetkom bodočega parlamentarnega zasedanja.

Zdravstvene razmere in železnice. C. kr. ministerstvo je prepovedalo izvoz rabljenega perila, stare rabljene obleke, rabljenega pohištva, rabljene posteljnine in rabljenega posteljnega perja iz Trsta in dalo železnicam v tej zadevi telegrafično strogi nalog. Blago navedene vrste, ako se odda kot prtljaga potujočega človeka, je podvrženo odredbam sanitarnih oblasti posamnih dežel in kronovin.

Desinficiranje cerkva. — Iz Rima poročajo, da je nadškof v Genovi in več drugih italijanskih škofov izdal pastirske liste, v katerem določajo zaradi nezgodne vročine stroge predpise glede desinficiranja cerkva, zlasti onih delov, ki jih verniki skupaj rabijo, ter do nadaljnje odredbe tudi dovoljujejo uživanje mesa ob petkih.

Novakovi sorodniki. — Sorodniki tistega Novaka, ki je v Južni Avstraliji zapustil 300 milijonov kron, so se sedaj tudi v Debrecinu na Ogrskem našli. Ondi živi mizarski mojster Janez Novak, ki je vest o zapuščini dobil iz Londona.

Tiščenje v prslih in utripanje sroča se neredkorat pojavi vsled nerednega odvajanja. ½ kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice zavžite vsakodnevno na tešče, provzroča hitrejšo krožitev krvi v spodnjem delu telesa in vpliva tako gotovo pomirjevalno na valovanje. „Franc Jožef ovo“ vodo, poroča znameniti dunajski zdravnik za živčne bolezni, prof. dr. pl. Kraft-Ebing, je lahko zavživati, začeljeni učinek se pojavi že po nekaj urah.

Stavka na Augležkem. Iz Liverpolja se poroča, da je ostalo brez dela nad 30.000 delavcev, ker so tamošnje ladjedelnice zaradi vedno ponavljajočih se stavk ustavile delo.

Ukradene denarne pošiljatve. Pri dohodu poštnega ekspresnega vlaka v Brindisi dne 14. t. m. se je dognato, da je zmanjšalo 13 denarnih vreč oziroma poštnih pošiljatev, ki so bile tja poslane iz Avstrije.

Na Bolgarskem je 2343 ljudi, ki so že dosegli nad 100 let starosti.

Žene pastorji. — Protesantska sinoda v Grisonu v Švici je sklenila

predlagati, da bi se vsled pomanjkanja moških sil bila lahko ženske za pastorje. Na Angleškem imajo že ženske pridigarice, sedaj bodo še pastorji postale.

Ban Tomašič natepen. — Zagrebški lekarnar Matovšek, ki je opozicijonalec, je v petek napadel bana Tomašiča, ko se je sprehajal ob donavskem obrežju v Budimpešti ter ga nabil s pestmi in palico. Matovšek je bil aretiran.

Mesine novice.

Deželni in drž. poslanec mons. prošt dr. Falldutti je nevarno obolel na vnetju črevesnega slepiča. V pondeljek zvečer so ga pripeljali v tuk. bolnišnico usmiljenih bratov, kjer ga je operiral dr. Defranceschi. Operacija se je posrečila in zdravstveno stanje bolnika je povoljno. Upanje je, da kmalu popolnoma ozdravi.

Tombola „Slovenskega sirotišča“ se bo vršila dne 17. sept. na dvorišču restavracije „Central“. Srečke so na prodaj pri upravi „Primorskega lista“.

Odbor društva „Skalnica“ bo imel sejo v nedeljo dne 20. t. m. ob 5. uri pop. v društvencih prostorih.

Odbor „Slov. kat. delavskega društva“ v Gorici bo imel sejo v nedeljo dne 20. t. m. ob 11. uri predpoludne v društvencih prostorih.

Pedružnica avstro-ogrške banke se ustanovi v Gorici.

Čudna torbica a še bolj čuden advokat. V soboto zjutraj je prišel v Gorico beneški advokat dr. Lanza z namenom, da položi v pisarni odvetnika dr. Cescutti neke vrednostne papirje v znesku 16.000 K. Prišel je na Jos. Verdijevi tekalische in vprašal obhodnika odvetniške pisarne dr. Pavletiča, g. J. Wimpolšeka, ki je stal ob uhodu na dvorišče hiše „Centralne Posojilnice“, je-li odvetniška pisarna uže odprta, nakar je g. Wimpolšek — misleč da vpraša po pisarni dr. Pavletiča — odgovoril, da ni še odprta. Neznani advokat je g. Wimpolšeku — izročil torbico, rekši, da pride hitro nakar da se poda v odvetniško pisarno. Ker ga ni bilo dolgo nazaj, je g. Wimpolšek nesel torbico v pisarno dr. Pavletiča, misleč: Saj tako pride neznanec kmalu v pisarno. — Kmalu potem pa je prišel beneški advokat dr. Lanza v vežo hiše, kjer ima odvetnik dr. Cescutti svojo pisarno — ki se nahaja eno hišo nižje od „Centralne Posojilnice“ — in zahteval od g. Wokulata, ki ima v hodniku omenjene hiše knjigotržnico, naj mu da prej izročeno torbo. G. Wokulat ga je debelo gledal in rekel, da njemu ni izročil nobene torbice, da ga niti ne pozna itd. Pozabljeni advokat pa je le trdil, da mu je vendarle izročil torbico z vrednostnimi listinami za 16.000 K. Nazadnje je morala posredovati policija, ki je preiskala Wokulata in njegovo trgovino, a brez uspeha. — Drugi dan se je čitalo v laških listih o čudni torbici in o še bolj čudnem advokatu. Vodja odvetniške pisarne dr. Pavletiča, g. Tutta, je koj spoznal, da se gre tu za pri njih shranjeno torbico, in se je kmalu nato podal na policijo ter tam povedal, da je beneški advokat dr. Lanza izročil torbico njih slugi in da se torbica nahaja v njih pisarni. Si moramo misliti razočaranje in čudno pozabljenega beneškega advokata. — Gosp. Wokulat pa je uložil proti pozabljenem beneškemu advokatu dr. Lanzu ovadbo, ker mu je napravil take sitnosti.

prisežnika, ki je neki župan v goriški okolici in je bil zato obsojen na tri meseca strogega zapora z enim postom na teden. Tudi „Soča“ molči. Ta je ta dan, ko je bil liberalni župan obsojen, prinesla neko čudno vest, ki se širi po Renčah. Nek renčki klerikalec, — tako pravi — je imel dva dni neko punco za norca, pa je mož in večkrat srečen oče. — „Soči“ povemo, da je dotični mož naprednjak in „Sokol“. — Zakaj ni „Soča“ na ta dan opisala namesto „klerikalne“ na prednomoralonaprednega župana, ki je bil obsojen radi krive prisega? Res v bengalični luči se sveti napredna morala: kriva prisega!!

g Renče. Cena vinu po gostilnah je v Renčah različna. Liberalne krčme točijo po 1 K 4 vin. l., „klerikalne“ pa po 88 vin. l. —

g Solkan. — Igra „Divji lovec“, katero je minuli Marijin praznik uprizorilo naše „Slov. kat. izobraževalno društvo“ je privabila mnogo posebno domačega ljudstva na vrt g. Ant. Mozetiča. Če bi vreme ne nagajalo, bi bila udeležba od strani tujih gostov večja. Igralo se je dobro in ljudstvo je pazno sledilo vsekemu prizoru na odru. Videlo se je, da so se igralci in igralke pridno pripravljali za ta nastop, sicer bi se tako dobro ne igralo. Ne bomo navajali posameznih igralcev, le to rečemo, da so poleg drugih res častno rešili svojo nalogu v prvi vrsti Tonček (g. Munih), Majda, (g.čna Zamar) in pa krčmar, kovač itd. Prolog je govoril g. Makuc. Igra je učila g.čna učiteljica Sreberničeva, kateri moramo častitati na lepem vspahu. Igra se je pričela ob 7. uri zvečer in je trajala do pol 10. ure.

g Ponovi se v Solkanu prihodnjo nedeljo igra „Divji lovec“ na istem mestu in ob istem času kakor minuli torek. Pričakuje se obilne udeležbe zlasti iz mesta.

g Solkan. V petek je umrl po dolgi in mučni bolezni 87 letni starček Andrej Boltar (p. d. „Rokc“), premožen kmet in krčmar. Vnet za lepoto hiše božje, je dal napraviti pred časom 4 lepe svetilke za našo cerkev in 2 svetilki, s katerimi spremljajo naše ranjke na pokopališče. — Prejšnje čase je bil tudi več dob občinski starešina. — Pokojni si je že leta 1900 dal napraviti mrtvaško krsto in jo je hranil na podstrešju. Danes zvečer ga v njej pokopajo. — Večni pokoj njegovi duši!

g Solkan. V petek ob 10. uri zjutraj so neki zlikovci udriči v hišo opekarja Antona Klede, ter ga ranili z nekim rezilom v trebuh. Leči se sedaj v bolnišnici.

g Iz Vrtojbe. (Razn.) — Pri nas se gradi nova opekarna, ki bo lastnina nekega konsorcija, obstoječega iz pet članov. Svet je ilovnat in dober za opeko.

N ša zadruga je letos kupčevala s krompirjem z dobrim vspuhom. Sicer ni iskala velikih dobičkov, a si je pridobila zaupanje pri ljudstvu. Odposlala je letos z goriške južne postaje par sto wagonov krompirja. Tudi se zdi, da će bi ne bilo naše zadruge bi znani trgovci s krompirjem letos vrgli ceno istemu jako nizko. Glas se je slišal, da so bili zastopniki naše zadruge tudi povabljeni k nekemu laškemu veletrgovcu v Gorici na pogovor, naj se na škodo kmetom zniža cena krompirja, češ, da bodo imeli potem oni — zadruga in prekupci — večje dobičke. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, so se zastopniki naše zadruge odločno uprli temu nelepemu početju. — Sedaj kupuje zadruga krompir v Furlaniji in se polnijo železniški vozovi v Tržiču in v Ronkah.

Liberalna stranka nima pri nas kaj iskat. Je popolnoma shirala. Demokrati se nekaj repenčijo. A hudega ne bo! Mi smo se okreplili. Prav tako!

Kaj bi bilo, če bi se v Vrtojbi ustavila „Hranilnica in posojilnica“? Res, da imamo Šempetersko blizu, a boljše bi bilo, da bi imeli svojo. Vredno razmišljavanja, kajti še mnogo je pri nas ljudi, ki so odvisni od liberalnih mogočcev.

Za danes dovolj.

g Miren. — Minuli torek v praznik Vnebovzetju M. D. — smo Mirenci in drugi napolnili dvorano našega „Družvenega Doma“ ter prisostvovali glijivi igri „Smrt M. D.“. Res nekaj lepega in novega za naše odre. Igrale so naše „Marijine hčere“. Navzoča množica je bila prevzeta od lepote in vsebine igre, ki se je tako mojstersko igrala. Čast!

g Iz Sovodenj. (Raznotristi.) — Kedaj se bodo vršile pri nas volitve v občinsko starešinstvo? Triletna doba sedanjega starešinstva je potekla uže pred več meseci. Čas bi bil, da bi se volitve razpisale in da bi se izvolili novi možje. Ako se naše slavno županstvo ne potrdi z razpisom, se boderemo morali mi potruditi na goriško c. kr. okrajno glavarstvo. Prosimo torej!

S uša je pri nas velika, da še nikoli taka. Turšice ne bo nič. Ubogi prešiči, letos ne bodo zobali turšice v novembру in decembru. Slabo kaže. Ajde se ni še nič sejalo, enako tudi repe ne. Pitje je malo. Kmetje bodo siljeni pridajati govedo pod ceno. Seno in detelja je tako draga, po 8 K kvintal.

Zadružništvo pri nas še precej napreduje. Posojilnica se lepo razvija in šteje danes skoraj 100 članov po dveletnem obstanku. V nedeljo bo imela občni zbor. Enako konsumno društvo lepo napreduje. Ljudstvo se vedno bolj oklepa naših naprav.

Deželni vrt se pri nas ni obnesel tako, kakor bi se moral. Kdo je kriv? Naše ljudstvo nima od tega vrtu nič. Več bi imelo, ako bi dežela dala podporo domači „Vrtnarski zadruži“. Pravijo, da zapre dežela vrt tam po zimi in da ga premesti na banjsko planoto. Ali je res?

g Strele. Iz Sovodenj nam poročajo: V soboto je udarila strela v hlev posestnika Jožeta Devetak in ubila 100 kilov težko svinjo. A tudi hišno gospodinjo je tako omamila, da ni mogla priti k zavesti dolgo časa. K sreči so bili ljudje, ki pri roki in jo rešili gobove smrti.

Iz ajdovskega okraja.

a Suša na Vipavskem. Naše vasi nam preti slaba letina uničiti. Uže 28. aprila je toča v Preserjih pobrala cel vinski pridelek, sedaj pa nam grozna suša uničuje še zadnje upanje, namreč turšico, tako, da se vsi poprašujejo, kako se bo v prihodnje živelio in kako davke plačalo in druga opravila opravljalo. Vode nimamo, ne pitne ne druge že več tednov. Ako Bog ne da dežja, kaže popolnoma na vseh koncih in krajeh slabu. Bog se nas usmili!

a Lokavec. — Kar so dolgo pričakovala in želeta naša poštena dekle, se jim je izpolnilo: ustanovila se je namreč tu dekliška Marijina družba. Slovesen sprejem je opravil veleč. g. Kosec, kamenjski župnik, ki je imel ob tej priliki lep nagovor. Imeli smo tudi poldnevno češčenje sv. R. T. s slovesno procesijo, pri kateri je lepo prepevala „Mar. družba“. Te pobožnosti se je udeležilo obilo vernega ljudstva.

a Vabillo k veselicu, katero priredi telovadni odsek „Orel“ „Slov. kat. izobraž. društva“ v Gor. Branici dne 27. avgusta na dvorišču pred župniščem z lepim vsporedom. Iz prijaznosti sodejuje dekliški tamburaški zbor iz Št. Vida in pevsko društvo „Nanos“ iz Goč. Začetek točno ob 4. uri pop. Vstopnina: Sedež I. vrste 80 vin., II. vrste 50 v. Stojšča 30 v. V slučaju slabega vre-

mena se veselica preloži na nedoločen čas. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

a Požar na Preserjih pri Rihembergu. Dne 4. t. m. je izbruhnil ogenj ob 5. uri popoldne v J. Kerkočevem stanovanju, ki je uničil celo poslopje s premičinami vred. K sreči so dve krovji še rešili. Strašno je bilo videti ogenj z mogočnim plamenom. Ljudi ni bilo doma. Plat znonov je privabilo mnogo ljudi skupaj, da so skoraj brez vode ogenj omejili. Nobeden sosedov ni mislil, da jim bo ogenj prizanesel. Vse hvalevredni gasilci so svoje zdravje in življenje v nevarnost položili, da so kar je najbolj čudno — brez vode so sednje hiše obvarovali. Hiše so pri raznih baškah zavarovane. Po mojem mnenju bi bilo prav, da bi jih te banke za njih trud in požrtvovalnost kaj odškodovale. — Pri tej priliki priporočam „Vzajemno zavarovalnico“ v Ljubljani, ki, kakor se vidi, gre ponesrečencem najbolj na roko.

Iz kanalskega okraja.

k Lokovec. — Občni zbor našega izobraž. društva se je vršil dne 6. avgusta. Predsednik Leban otvoril zborovanje, pozdravi navzoče ter na kratko navede društveno delo, in pravi, da z veseljem konstatuje, da odkar je ustanovljeno društvo, je prišla v Lokovec nova doba, doba preporoda lokovških prebivalcev posebno mladine. Pred društvtom ni bilo skoraj nič časopisov, sedaj pa je gotovo nad 40 katoliških časopisov. To je že lep uspeh v kratkem času. A to ne sme zadostovati, moramo iti še naprej!

Omeni, da je društvo ponosno na to, da ima v občinskem odboru 7 članov ter župana in 3 podžupane.

Dalje omeni, da se je 27. novembra pret. leta ustanovila „Čebelica“, ter da ima po preteklu 8 mesecev shranjeno v svojem panju nad 110 krov. To je lepa svota, če pomislimo, da vklada v čebelico samo mladina in da poprej se je ves ta denar zapravil.

Društvo je v tem letu dobilo knjižnico, ima 126 knjig. Okrog sto knjig darovala je družba sv. Mohorja. Tajnik poroča: da je društvo imelo 22 časopisov in sicer: 13 „Prim. Listov“, 7 „Novih časov“, 1 „Mladost“, 1 „Domoljub“. Odbor je imel VIII. sej, predavanjan 3.

Blagajnik poroča, da je vseh dohodkov 93 K 51 v, stroškov 83 K 57 v, skupni promet 177'08 v. Društveno imetje 140 K 34 v. Društvo je na obč. zboru sklenilo si napraviti zastavo in sicer naj bi vsak član prispeval 4 K v 2 letih. Potem je sledila volitev odbora, ki se je v seji konstituiral sledi: Leopold Leban, organist, predsednik; Peter Šuligoj 240, podpredsednik; Janko Hvala, tajnik; namestnik Filip Bremec; blagajnik Janko Mokrin; namest. Franc Bremec; knjižničar Filip Bremec; Franc Vončina odbornik. Rač. preglednika: Ivan Šuligoj 61 in Jožef Šuligoj 84.

Dobili smo popolno sliko društvenega delovanja, ki je zelo veselo. Toda moramo naprej! Nismo še dosti delali. Treba je še več! Treba je več skupnosti, več discipline! Prihajajmo radi v bralno sobo, da se tam kaj pogovorimo in navdušimo za naše ideje!

Bratje, na noge
kliče nas Slava!
Nej posvetiti
se moramo vsi.

Leop. Leban, t. č. predsednik.

k Zahvala. — Iskrena zahvala izreka odbor „Kat. slov. izobraž. društvo v Lokovcu“ vsem dobrotnikom, ki so društvo kaj darovali. Posebno zahvalo izrekamo našemu zasluznemu g. dr. Ant. Gregorčiču, družbi sv. Mohorja za

Iz goriške okolice.

g. Krivoprisežnik in liberalni listi. Liberalni listi molčijo o obsodbi krivo-

darovane knjige, našemu preč. g. kuru in „Hranilnici“ v Čepovanu, ki nam je darovala 20 K za društveno knjižnico. Odbor vsem kliče: Bog plačaj ter dalje prosi, da bi se še kdo spomnil društva. Knjige imamo! Manjka nam pa omara! Zategadelj trkamo na dobrotno roke!

Odbor.

Iz kobariškega okraja.

kb **Kobariško**. Suša pritska na Kobariškem kakor drugod. Na Kobariškem se je navadno pridelalo veliko repe, ajde, otave itd. Tega vsega ne bo nič. Sadje odpada, celo gozdovi so porumeneli, tudi mnogo studencev se je posušilo. Živina silno trpi po planinah. Saj nima kaj jesti! Žalostno!

kb **Oesta na Volarje** je strma in v takem stanu, da potrebuje poprave. Gramoza je toliko na cesti, da človek komaj gazi naprej, kakor po snegu. Čudno, da si Volarci niso še obrabili nog.

kb **Izpod Krna**. V naši vasi, in sicer v krčni se prepogosto pleše in divja. Harmonika škripa! Ali imajo za to potrebno dovoljenje? Opozarjam slavno libušensko županstvo na to! Red naj bo! Gostilničarski plesi pa ne pospešujejo reda in mladinske vzgoje!

Iz cerkljanskega okraja.

c v **Jageršah** je umrl Jakob Peterelj, v 80. letu, kateri je okoli 50 let služboval kot cerkovnik. N. p. v m.

c **Iz Otaleža**. V nedeljo smo tu imeli prvi občni zbor naše kmečke hranilnice in posojilnica ki je dosegla prav lep uspeh za kratek čas svojega obstoja. Zaključila je z dobičkom nad 70 kron. Hranilnih vlog je bilo nad 11.000 K, posojil pa okroglo 6000 kron. Letošnje leto kaže še lepše uspehe. O delovanju posojilnice je poročal domači gospod kurat Buda. Na to je imel predavanje Premrou, zastopnik Goriške zvez, v katerem je zlasti povdral, kako ena načelzavrnana gospodarska naprava drugo za seboj v življenje kliče. To se je pokazalo v dejanju, ker takoj potem se je po govoru gospoda poslanca Kosmača ustanovila podružnica deželne zavarovalnice za govejo živino, h kateri je pristopilo takoj 23 gospodarjev z 89 glavami zavarovane govedi.

Iz komenskega okraja.

km **Svet na Kras**. Toplje, top na Kras n pa šuš je tko belika, da ne bem, kuku bo z nam. S Tminskega sm ju po vsi vrčin prsopihu skuz Prbačinu in

železne brate u Lipu. Na stari kimunsk šoli sm bidu tbelo „Blano društvo drstelj“. Znanc je k men pršu in mje reku: „To je tist društvo, ulovljenih v libero pod Strafengo 10 kron, kijih postabja Šumosr“. Ne bem, kuku morja Lipnc berbat n pa za Šumosstrom jet, kje tko hud liveralc kukr uni prbrisani komensk trtjon, k su ju u Trst tku fajn pušči. Lipnsk Zanut, ki je nabajan Štrek ud zvuona ulačet je tud liveralc. Saj sje dobro znesu 30. julja. Prabjo, da je poženou „Arle“ in škrapu s kamnjem ukul. Čuden klerikalca ta Zanut, ki zvoni usak dan opadan. Prahjo, da je pomagu pet tistu lepu o čuku, k se je oženu s souo. Kaj bi blo pa, če bi se mu utrgal Štrek in d' bi ne smel več zuonit ... Zan, Zan, pametn buod n pa pust liveralce n drži Štrek zuona, d ga ne druz pograbjo.

Tuoj prjatu.

km **Temnica**. Ker liberalci nimajo denarja za papir in znamke, pišejo na umazane papirje in le-te potem na razna vrata prilepljajo in tako stresajo svojo jezico nad neljubimi jim osebami. Sram jih bilo!

km **Poziv**. Dopolnika „Primorca“ iz Temnice v št. 32 pozivljamo, naj imenuje onega, ki je pri nekem deklettu rajske sadje okusil, naj imenuje one, katerih roke in rdeče srajce še sedaj dišijo, ker so po gorah prepovedani

sad obirali, to pa zato, da se ne bo nedolžne ljudi po krivici sumničilo in pa tudi zaradi tega, da se potem pogledamo kje drugje, in da damo priliko „Primorcu“, da svoje trditve s pričami dokaže.

Nekateri Temničanje.

Delaonica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,
Magistratna ulica štev. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Podpisani naznanjam svojim in drugim odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Križne ulice nasproti „Šolskega Doma“ v ulico sv. Antonia na dvorišču štev. 7 v hišo g. J. Kopača, svečarja v Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno veleč. gg. duhovnikom svojo izvrstno delavnico za izdelovanje talarjev in drugih spadajočih oblek.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojaški mojster v Gorici

— V manufakturni trgovini —
TEOD. HRIBAR V GORICI

(prej „Krojaška zadruga“) —

Štev. 2383
Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba
zastavil II. četrletja, t. j. mesecu

aprila, maja in junija 1910

začne v

ponedeljek, 4. sept. 1911,

ter se bo nadaljevala naslednje dežavne in sicer četrte in pondeljke, od 9. ure zjutraj do 1. poludne.

Dne 6., 9., 13., 16. in 20. sept. bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 4. pop.

V Gorici, 24. julija 1911.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“

Služba
POSLOVODJE

pri

„Kmetijskemu društvu
v Cerknem“ je prostla.

Prosilci naj se ustmeno ali pismeno obrnejo na načelnika Ivana Eržen. Vstop je s 1. septembrom 1911.

Jakob Šuligoj

urar c. kr. državne železnice
Gospodsko ulica štev. 25

v Gorici.

Priporoča svojo zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih, in stenskih ur, budilk itd. Zaloga zlatnine in srebrnine.

Vse po nizki ceni.

se dobi najboljše platno in bombaževina za perilo, brisalke, namizni prti, serviete, žepni robci itd.

CENE SOLIDNE.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTRIRANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %. Daje članom posojila na vknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menice po 6%, na mesecno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih

100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadružni urad je v lastni hiši **CORSO Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoludne.

ODBOR.

Naša najmodernejše opremljena tovarna zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami za stiskalnice in vživa v strokovnjaških krogih

najboljši glas.

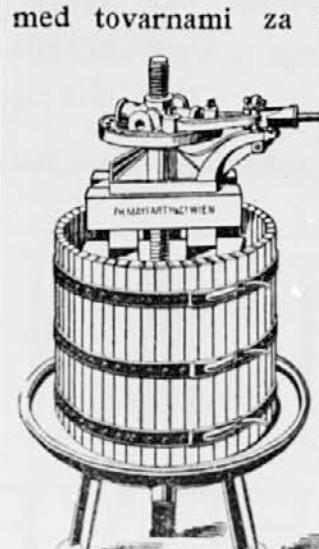
Zahtevajte posebni katalog št. 269 za vinske in sadne preše, moštovne priprave, hidraulične stiskalnice, za vinske in sadne mline, stroje za odbiranje jagod itd.

Grez 650 kolajn in prvih daril ltd.

Ph. Mayfarth & C.o

Dunaj, II. Taborstrasse 71.

Iščejo se zastopniki.

JOSIP CULOT
v Raštelju štev. 225 v Gorici.
Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punč za igračo.

Razpele iz kovine, rožni venci in podobice, rokavice iz volne in sukna, čeviji in klapa, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, seme za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, mošnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cevi.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

Delniška glavnica K 5,000.000.

Centrala v Ljubljani.

Rezervni zaklad K 450.000.

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.
v Gorici, na sredi Raštelja št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nírnberškega in
drobnega blagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarno, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in šrevljarje.

Svetnjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zalogaz za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmih
in trgi ter na deželi.

Odlakovana pekarija
in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Prva slovenska trgovina z jedil-
nim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica štev. 25

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo veliko
trgovino raznega jedilnega in kolonijskega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba
točna in solidna. Na željo odje-
malcev v mestu se blago do-
stavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

BOŽIDAR BOŽIČ,

pek in sladčar pri Sv. Luciji ob Soči
sprejema naročila vsakovrstnega peciva,
kakor: Kolače za birmance, torte in
druge fine sladčice za poroke in nove
maše. Prodaja najrazličnejše in najfinješ
likerje in vina na drobno in v originalnih
steklenicah. Postrežba točna. Cene nizke.

Sladoled!

Sladoled!

Tvrdka Konjedic & Zajec

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogu železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbno mizarško, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, stranične naprave in upeljave, stresna okna, traverze, cement, svincene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmeljsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in ene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Nova trgovina z železnino

PINTER & LENARD

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovači, kovači i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenj. občinstvu se toplo priporočava

Pinter & Lenard.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla proda-
jalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na
vogalu v Rabatišče štev. 1 ter se priporoča
za obilno naročbo. --- Ima v zalogni vsako-
vrstnega obuvala ter sprejema naročila po
zmernih cenah.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društv v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna m o č
teh kapljic je ne-
prekosljiva. Te
kapljice uredijo
red o prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
(Varstvena znamka) popije. Okrepé
šelodec, storé, da isgine v krat-
kem času omotica in šivotna
lénost (mrivost). Te kapljice tudi
storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

M. Šuligoj, urar v Gorici

ulica Barriera 43 (tlik drž. kolodvora.)

Zaloga švicarskih
žepnih in stenskih ur,
budilki itd. Poprave se
izvršujejo točno in po
nizki ceni z enoletnim
jamstvom.

Zaloga najnovejših
orkestrijonov, Šivalnih
strojev raznih sistemov.
Šivalni stroji pod jam-
stvom 10 let.

Daje se tudi na obroke.

Lepa prilika
za tiste, ki potu-
jejo v Gorico z državno železnicou.

Prva in edina slovenska kleparska
delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.
se toplo priporoča za vsa stavbena in
galanterijska dela za cerkve in stolpe,
katere napravi po načrtu

Josip Patek,

naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno
pa kmetovalcem. V zalogni ima: mehe za žveplanje,
zadnji sistem škopilnic za vitriol, polivalnike za
vte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d.
oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Ivan Bednářík

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce štev. 6.

OBLEKE BENJAMIN dobivajo se v veliki izbiri
... od kron 20–30 ...
pri J. MEDVED - GORICA.

tem neznosnem prahu. Brezobzirno divajo po cestah in za njimi se vzdigujo celi oblaki prahu, katerega morajo ljudje hote ali nehote požirati. Komodno se vozi v automobile elegantna dama, in čim bolj se ona v njem šopiri, tem več prahu povzijejo ubogi pasanti. Ali ni nobenega zakona, ki bi uboge pešče vzel v zaščito pred divjajočimi avtomobili? Uže koliko rezkih je padlo na naslov automobilistov! Zdravstvene oblasti, kje ste?!

Spomenik kardinalu Missiji na Sv. Gori je uže izgotovljen. Izdelal ga je goriški umetni klesar g. Bitežnik. Delo je krasno. — S postavljanjem se je uže pričelo. Opozorjamom romarje, da si ogledajo spomenik. Kamen tehta 3000 kilogramov.

Rezervnikom 25. lovskega bataljona. Vsled ukaza c. in kr. 3 zbornega poveljstva v Gradcu z dne 18.8. t. l. št. 9305 se naznanja, da rezervniki in nadomestni rezervniki 20. lovskega bataljona, ki so pozvani za 25. t. m., nimajo odrinuti k orožnim vajam v Trst. Dotične pozivnice je vrnilti županstvu bivališča.

Strašna toča v Ogleju. — V torek okoli 7. ure zvečer je v Ogleju, v Belvederju in v Št. Lovrencu padala strašna toča, ki je uničila poljske pridelke. Stari može ne pomenoje take strahote. Nevihta je razkrila mnogo streh. Ljudstvo stoče. Kaj bo! Toča je bila tako debela, da je pobila mnogo korcev po strehah. Zrno toče je tehtalo 6 dekagramov.

Iz Gradeža. — Gradež se prazni. Velika večina gostov je uže odšla. Le še par sto jih je. Strah pred kolero jih je odgnal. Te dni je prišel parnik z izletniki iz Trsta. Prišedši v Gradež se parnik ni smel izkrcati, češ, da se nahaja med izletniki oseba, ki je po koleri okužena. Izletnike se je polotil strah. Tri ure so morali čakati na morju, predno so se smeli izkrcati na suho. Prišedši zdravnik je izletnike preiskal in dognal, da poročilo, češ, da se nahaja med izletniki oseba po koleri okužena, je bilo neosnovano. Ta govorica je tudi že bolj ostrašila tuje goste v Gradežu in začeli so trumoma zapuščati Gradež. Letos imajo gradežki hotelirji veliko zgubo. Bogatih Nemcov je bilo jako malo. Sploh se sme reči, da je letos kopališka sezona uže pri kraju.

Požarji v Ronkah. — Minule dni so se pojavili kar trije požarji v okolici Ronk. Prvi je vsplamtel v soboto popoludne pri nekem Furlanu in zgorelo je vse seno v vrednosti 300 K. Drugi požar se je pojavil v nedeljo v Selzu blizu Ronk. Šest kop sena je zgorelo kolonu Vinz. Včeraj zjutraj pa je nastal požar na Krasu nad Ronkami blizu Vermeljana. Gorela je trava in suhljad. Gasit ste prišle dve stotnji vojakov in ognjegasci. Škoda je velika. Nek častnik je zgubil pri tej priliki mošnjiček s 400 kronami.

Vojaške vaje v naših hribih. — 43. domobranska brigada bo vadila od 28. do 30. t. m. čez Mojstroko do Trente; 44. domobranska brigada preko Tolminca v Kobarid. Divizijske vaje se bodo vršile od 28. avgusta do 4. septembra in sicer: 28. domobranska divizija pri Tolminu, Cerknem in Škofji Loki. Dne 30. t. m. ima ta divizija skupaj s 3. gorskim topniškim polkom vojno streljanje na Krnu.

Veselico priredi v nedeljo dne 3. septembra v Vipavi tamoznje „Slov. kat. izobraževalno društvo“ ob 4. uri pop. na dvorišču g. Marije Lavrenčič. Igrala se bo igra „Krivopisežnik.“

Huda toča je padala dne 16. t. m. v okolici Poreča v Istri. Uže mnogo let ni padala tamkaj tako debela toča, ki je uničila skoraj ves vinski in poljski pridelek. Posebno hudo so prizadete občine Vabrigi, Frata in Sbandati in potem vasice okoli Baderna. Škoda se ceni na pol milijona kron.

Kolera. — Nov slučaj kolere se v zadnjih 10 dneh v Trstu ni pojavil. Zato je bil te dni Trst proglašen kot po koleri neokužen. — V Pulju se je pojavil v petek en slučaj kolere. Obolel je namreč mizar Mikljuti, ki je tudi umrl za kolero. — V Mariboru je za kolero obolela neka Hobacher. — Na Reki se ni pojavil v zadnjih dneh noben slučaj kolere. Na opazovanju je sedaj 80 oseb. — Na Dunaju so pustili na svobodo vse osebe, ki so bile na opazovanju radi kolere. — V Italiji je obolelo od 1. junija do 5. avgusta za kolero 4228 oseb, od katerih je umrlo 1640. Cela Italija je po koleri okužena. — V Cagliari se je konstatiralo v nedeljo 52 novih slučajev kolere.

Silno debela toča je padala v torek zvečer v Barkovljah, a le malo časa.

Štrajk. Tramvajski uslužbenci v Trstu štrajkajo od srede. Zahtevajo poboljše in pa da izpoljuje tramvajska družba podpisane pogoje. Mestni promet silno trpi. Le nekaj tramvajskih vozov vozi. —

Štrajk zidarjev v Pulju traja uže sedem tednov. Ni še upanja, da bi prišlo do poravnave. Štrajkovci zahtevajo povišanje plače.

Argentinsko meso v Trstu. — Tedni sta dospela v Trstu dva parnika z argentinskim mesom, katerega pa ne smejo izkrcati, ker je to prepovedala viada, in sicer ker noče Ogrska privoliti v nadaljni uvoz argentinskega mesa v našo državo. Govori se, da opljujeta omenjena dva parnika z argentinskim mesom v Ancono, vsled česar je nastala med mestnim prebivalstvom ne samo v Trstu, marveč tudi po drugih mestih velika razburjenost. Tržaška trgovska zbornica se je brzjavnim potom obrnila do trgovinskega ministerstva z zahtevo, naj se v izkrcanje argentinskega mesa privoliti, ker cene domačega mesa od dne do dne rasejo in bodo v dobledenem času še bolj poskočile, ker ne bodo smeli dobivati v Aistroj letos tudi srbskega govejega in prešičega mesa z ozirom na trgovinsko pogodbo s Srbijo, s katero je bilo določeno le gotovo število zaklane govedi in prešičev, ki se je smelo v Aistroj prepeljati in ki je sedaj uže izčrpano. Trgovinsko ministerstvo pa ni dalo dosedaj še nobenega odgovora, pač pa poročajo listi, da se Ogrska trdovratno brani privoliti še v nadaljni uvoz argentinskega mesa.

Velik požar je nastal v Trstu v soboto zvečer okoli 9. ure. Unelo se je namreč veliko skladische lesa pod Škednjem, lastnina tvrdke Segré Gršnjak. Zgorelo je vse. Škoda se ceni na pol milijona kron.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand v Dalmaciji. Dne 23. t. m. je dospel v Zader nadvojvoda Franc Ferdinand, ki bo prisostoval velikim vojaškim vajam naše vojne mornarice, ki se vrše te dni. Vojaške vaje se vrše na morju in na kopnem.

Reka je bila dne 22. t. m. proglašena kot neokužena po koleri.

Poročilo iz deželne porodišnice v Zagrebu: Naravna **Franc Jožef**-ova grenčica se je mnogokrat in z najboljšim uspehom predpisovala pri porodnicah. Učinek je bil vsakokrat zanesljivo odvenljiv in se lahko smatra „Franc Jožefovo“ grenčico kot najboljše odvaljno sredstvo v **otroški postelji**.

Otrok zgorel v navzočnosti očeta. Učitelj Arhar si je zgradil ob morski obali pod Sv. Križem pri Trstu leseno hišico, v kateri je prebival z družino v času počitnic. V sredo popoludne je 3-letni sinček Bogdan spal v koči, oče se je sprehajal ob morju, med tem ko se je en sin kopal. Nakrat zagleda oče kočo v plamenu. Zgorela je celo koča s 3-letnim sinčkom vred. Kako je nastal ogenj, se ne ve.

Grozen požar v Mokronogu na Kranjskem. — Minulo soboto kmalu popoludne je nastal požar v parni strojarni g. Penceta v Mokronogu. V nekaj trenutkih je bilo celo poslopje uničeno. A močan veter, ki je raznašal iskre na okoli je provzročil, da so se unele tudi sosednje hiše. V malo minutah je bil ves spodnji Mokronog v plamenu. Nobeno gašenje požarnih bramb ni nič pomagalo. Grozovit je bil pogled na goreči del Mokronoga. Zgorelo je 43 hiš in 110 drugih gospodarskih poslopji. Sodnisko poslopje so komaj rešili. Zgorelo je mnogo prešičev in perutnine. Popolnoma opustošen je spodnji del Mokronoga. Škoda se ceni na dva milijona kron. Pogorelcji so bili zavarovani le za neznatne svote.

Krvavi pretepi med nemškimi in češkimi vojaki 36. peš. so se vršili te dni o priliki vojaških vaj v Inomostu. Streljalo se je z ene in druge strani z ojstrimi patronami. Ranjenih je bilo 32 vojakov. Šele stotnji vojakov drugega polka se je posrečilo napraviti mir.

Velike povodnje. Na Severnem Tirolskem, v okolici Francesfesta in drugod so bili pred par dnevi grozni naliivi, ki niso le napravili na polju in na poljskih pridelkih velike škode, marveč tudi na železni ak, na cestah in mostovih. Voda je odnesla tri večje mostove. Ravno tako poročajo listi o strašnih naliivih in poplavah v Lombardiji, ki so istotako provzročili velikansko škodo na poljskih pridelkih in ki so nadalje razrušili ceste, podrli mostove ter razrušili več hiš. Zahtevali so pa tudi več človeških žrtev. To se je zgodilo v torek.

Listnica uprave. — G. Rakušček Štefan, Milwaukee, Amerika: Denar prejeli! Plačano do konec meseca oktobra 1912! — G. Anton Mizerit, St. Veit alj Glan: Naročnino prejeli dne 7/8. Plačano do konec tekočega leta 1911. Hvala lepa!

Mestne novice.

Ob priliki tombole „Slov. sirotiče“, ki se bo vršila dne 17. septembra, bosta pevska zborna „Slov. kat. del. društva“ in društva „Skalnica“ proizvajala razne pevske točke.

Srečke za tombolo „Slovenskega sirotiča“ so na prodaj pri upravi „Primorskega Lista“, Semeniška ulica štev. 16, in v brivnici pri g. Mihaelu Turk na Kornju štev. 6.

Hotel „Zlati jelen“ na dražbi. — Hotel „Zlati jelen“ se bo prodal na dražbi dne 13. septembra pri c. kr. okrajski sodnji v Gorici.

Semenj sv. Jéroneja, ki se je danes obrzaval v Gorici, je razmeroma še pričično obiskovan.

Več tožb — vsaj tako se sliši — bo utoženih proti raznim osebam, ki so bile v zvezi s krahom „Banka Popolare“. Pravijo, da še dolgo ne bo konca teh razkritij.

Čegava obvelja? — Proti obsodbi, ki je bila izrečena nad obtoženci, ki so zakrivili polom „Banka Popolare“ je uložil državni pravnik pritožbo radi prenizke kazni, zagovorniki pa so uložili pritožbo radi previsoke kazni. Čegava obvelja?

Anton Orzan, znani trgovec s kolonialnim blagom v Gorici je zgubil pri „Banca Popolare“ 450.000 K.

Dr. Bader, zdravnik v Gorici, ki je bil v nadzorstvu „Banke Popolare“ je moral isti doplačati 600.000 K. Torej ob celo to svoto ga je spravila „Banka Popolare“.

Izpuščen je iz preiskovalnega zadruga Josip Nagl o. iz Kormina, v katerem je sedel nad mesec dni v zadevi propale „Banka Popolare“ proti primerni kavcija.

Prebivalcev v Gorici je bilo koncem leta 1910 28.297, l. 1900 pa 23.671.

Torej se je prebivalstvo v Gorici pomnožilo v zadnjih 10 letih za 4626. Uže štiri desetletja se prebivalstvo v Gorici ni tako pomnožilo.

Porok je bilo minulo leto v Gorici 197, 29 več kakor l. 1909.

Rojenih je bilo minulo leto v Gorici 825 otrok, proti 787, ki so bili rojeni v l. 1909. Od teh se jih je l. 1910 rodilo mrtvih 38 l. 1909 pa 27.

Umrlo je v l. 1910 v Gorici 800 oseb, in sicer 418 moških in 382 žensk. V tem številu so naštete tudi osebe, ki so umrle v goriških bolnišnicah. L. 1909 jih je umrlo 788.

Jesen pobira več ljudi kakor spomlad. V Gorici je umrlo l. 1910 v prvih šestih mesecih 367 oseb, v drugih pa 433 oseb.

Vojaška vest. — Tukajšnji pešpolk št. 47 je zapustil v torek ob 6. uri zj. Gorico ter se podal na vojaške vaje proti Ljubljani.

Iz goriške okolice.

g Kolera in sv. Gora. C. kr. okr. glavarstvo v Gorici je s posebnim odlokom prepovedalo za Marijina praznika 15. avgusta in 8. septembra običajno romanje na našo tolkanj prijubljeno in slavno sv. Goro, češ, da se po iztetnikih in romarjih ne zanese v Trstu obstoječa kolera tudi v naše kraje. Iz tega bi se dalo pač nekako sklepati, da je sv. Gora središče in nevarno ognjišče kužljivih kolernih bakcijov, toda hvala Bogu, prosti smo v čistem in hladnem ozračju na 700 metrov visoki gori te nevarnosti, ker nismo samo v zdravem zraku, marveč si tudi vestno prizadevamo vse zunanje in notranje, romarjem in izletnikom dohodne prostore desinficirati s karbolinejom in novejšim pesolinom, tako da morebitni iz Trsta semkaj prirčeči kolerni bakcili pač nimajo ugodnih tal, da bi se tu vdomačili. Tudi okolica naša ni inficirana od kolere, ker bi se sicer gotovo prepovedali plesi v zabuhlem zraku tesnih krčmarskih brlogov i. druge ljudske veselice, katere menda niso prepovedane in se prosti priejajo. Najpripravnjeji način se zavarovati pred kolero bi tedaj bil, da se njeni ognjišči in središče v Trstu omeji, da po osebnih in tovornih vlakih se ne prepeljavajo bakcili v naše kraje. Sploh pa je bila prepoved romanja na sv. Goro dana samo za 15. avgusta in 8. septembra, ob katerih Marijinih praznikih običajno več množice pobožnih vernikov priroma v svetogorsko baziliko, da zaupljivo prosijo odvrnите zasluzenih Šib božjega maščevanja. Posameznim romarjem je pa med tednom in ob navadnih nedeljah prosti romati na sv. Goro in dati duška svojim pobožnim čutom.

Učiteljske vesti iz goriške okolice. V svoji seji dne 17. t. m. je c. kr. okr. šolski svet za goriško okolico sklenil naslednje premembe in nameščenja. Izmed učiteljev v pridejo: V Čepovanu Ciril Kofol, v Dol Mirko Perko, v Dornbergu I. Bric, v Prvačino Berce iz Čepovana, v Kanalu J. Novak, v Sv. Križ Leopold Paljk, v Levpu Emil Hojak, v Plave I. Reja, v Murovecu Franc Bajt, v Gabrije Furlani, v Rihembergu Lenardič, v Bate Alfred Winkler, v Ločniku Peter Bensa. — Od učiteljev so nastavljene: V Cerovo Šavli, v Kronbergu Medvešček, v Zalošči Križman, v Banjšice Droč. — Za učiteljice ročnih del sta imenovani: za Renče Marija Godnič, za Bate I. Breščak.

g Iz Dornberga. Čudom smo se čudili, da je dobila mesto učiteljice v Zaloščah pri Dornbergu hčerka našega učitelja Križmana, med tem ko dobro vemo, da je bilo veliko starejših prosilk, ki so bolj revne in potrebne.

zaslužka. Komaj je iz šole prišla Križmanova hčerka, uže je dobila službo. Se lahko v pest smeje starejšim učiteljicam! A če nima zakrnjenega srca, se mora tej službi odpovedati, ako posmisli, da je mnogo njenih starejših koleginj, ki zaman čakajo službe. Kako opraviči c. kr. okr. šolski nadzornik to izjemno imenovanje pred starejšimi učiteljicami? Ali bo mogel stopiti pred nje ne da bi ga rdečica obiila?

Romanje na Sv. Goro bo dne 8. septembra, praznik D. M., najbrže dovoljeno, kakor se nam poroča od verodostojne strani, ako se do tega časa ne pojavi noben nov slučaj kolere.

g Iz Šmartna v Brdih. Pri nas smo ustanovili „Orla“. Da mu čakajo liberalne babe in otroci liberalcev, to bi bilo le nekaj navadnega. Če pa se prepira in čaka kak občinski starešina, to je sramotno. Naša občinska straža je tudi le nekaka častna straža nekaterih benjamincov. Pri cerkvi se je malo vidi. Straža ima posebno piko na „Orle“. Ko pa razsajajo in tulijo okoli farovža in drugod znani čokoladci, straža ne vidi. Dvojna mera! Kaj pravi k temu slavno kojščansko županstvo?!

g Iz Št. Andreža. — Naša občina letos ne bo občutila takega pomanjkanja kakor marsikatera druga. Mi smo letos še precej uganili. Lepi denarce smo pobasali za prodani krompir, katerega je bilo še precej in smo ga prodali po pošteni ceni. Nekateri kmetje so dobili po 3 do 4 tisoč kron za krompir. Računa se, da je prinesel krompir Št. Andrež nad 100.000 K. — Seveda, navajeni smo, da pridelamo tudi lepe vozove vrzot, katere izvažamo v Trst. Teh letos ne bo. Sicer smo jih posadili in jih vsaki dan tudi zalivamo, a suša je suša. Nič ne izda zalivanje. Vrtno zelenjavo kar da vzdružujemo. Sreča je, da imamo vodo na Rojcah, ki teče po kanalu iz Tannerjeve lednice skozi cesto po rovu naravnost v sode, sicer bi Goričani kupovali redič in drugo zelenjavo dražje.

g Pomanjkanje turšice bo letos v goriški okolici splošno. Uže sedaj kupujejo kmetje turšico v Furlaniji in drugod. Cena turšici v Furlaniji je 21 K kvintal. Ogrski turšici je cena nekaj nižja, a ni tako dobra. Nekatera naša konsumna društva so jo kupila uže po več vagonov in sicer v Furlaniji.

g Grozna nesreča na Lokvah. 18. t. m. sta imela 26 letni Vincenc Cej in 17-letni Anton Krivic patrono v rokah. Sklenili sta, da jo zabijeta vše precej debelo drevo. V ta namen sta v deblo zvrtala 7 cm globoko jamo in utaknila celo patrono vanjo. Sedaj je pa Vincenc Cej prikel za močno želeso in udaril po patroni. Da bi tega nikar ne naredil! Patrona se je raztreščila in udarila Vincanca Ceja s tako silo v trebuh, da je ostal na licu mestu mrtev.

g Šmartno. Odbor tukajšnje posojilnice je dovolil iz čistega dobička 200 K podpore za „Orla“. Enako je naš preč. g. župnik I. Kodelja daroval 20 K. Prisrčna hvala! Dal Bog mnogo posnemovalcev!

Odbor.

g Vežbalische za vojaške zrakoplove. — Na Velikih Rojah se prične v prihodnjih dneh pripravljati poseben prostor za zrakoplovne poskuse za vojake.

Iz Tolminskega okraja.

t Učiteljska imenovanja na Tolminskem. — Provizorična: Marcola za Logje, Likar za Ponikve, Trdan za Ota lež, Obleščak za Ravne, Vyzorek za Podbelo, Bravničar za Stržišče, Bratina Milena za Žago, Pagon za Bovec, Silič za Podmelec, Miklavič Albin za Vrsno-Krn, Trebše Ivan za Trnovo, Štrajnar za Sedlo, Štrukelj za Čezsočo, Gerželj Ivan za Plužnje, Podgornik za Volarje,

Sivec za Čadrg-Laz, Kalan za Bovec, Bogataj za Tolmin, Boltar za Breginj, Muznik za Sočo, Guanin za Robedšče, Bradaščka za Trento in Andrejčič za Temljine.

Na svoja definitivna mesta pridejo: Ločniškar v Drežnico, Jevšek v Volče, Gruntar v Staroselo, Mesar v Cerkno, Bratina Ivan na Reko Stražo, Koch v Log, Fajgelj Rafael je imenovan začasnim voditeljem v Sedlu.

t Pri Sv. Luciji je imela minulo nedeljo (28.8.) svoj redni letni občni zbor tamozna „Hranilnica in posojnica pri katerem smo slišali, da ji je pristopilo v minoletu 20 novih članov, da je potem takem štela koncem leta 1910 46 članov. Imela je prometa K 103.802/57, hranilnih ulog K 37.291—, posojil je dala K 18.180—, čistega dobička je bilo K 403.16, rezervni zaklad znaša K 745.64. — Zadruga napreduje polagoma in gotovo. V načelstvo so bili izvoljeni: Andrej Manfreda načelnik, Valentín Štrukelj podnačelnik, župnik Jožef Fabijan, Gašper Rušič, Valentín Kovačič, Anton Kenda, Peter Munih in Ivan Taljat; — v nadzorstvo: Jožef Kovačič, Franc Manfreda, Franc Kenda, Andrej Gerbec in Jožef Bavdaž.

t Iz tolminske okolice. — Bridko bodoemo občutili okoličani Tolminskega izgubo našega kaplana č. g. Krištofa Tomčiča, ki je imenovan za vikarja na Obloke. Mnogo se je trudil z nami, takoreč družabno prebudil dotlej zaspano tolminsko okolico. Žrtvoval je mnogo moči in časa izobraževalnemu delu med našim ljudstvom. A tudi z denarjem ni štel. Njegova neumorna delavnost nam ostane v spominu. Na novem mestu mu želimo iz srca vse najboljše!

t Iz Sel pri Volčah. — Zelo gulinljivo je bil dan 13. t. m. na Selih, posebno pa za naše društvo „Danica“. Ta dan je stopil prvič v našo sredo novi č. g. kaplan Vinko Štanta. Zahvalil se je za lep sprejemi, obenem pozdravil naše društvo. Nato je bil blagoslov v cerkvi. Po blagoslovu je imel predavanje naš dosedanji g. kaplan J. Godnič, in se je ob enem poslovil od nas. Potem se je poslovil predsednik v imenu odbora od našega dosedanjega voditelja.

Nato je govoril novič č. g. kaplan Štanta. Pričakujemo še kaj podučljivega od našega sedanjega voditelja.

Hvala našemu prejšnjemu č. g. kaplanu Godniču za njegovo delo in trud za nas.

Društvenik.

Iz komenskega okraja.

km Iz Komna. Liberalci grozijo, da bodo kljubovali starešinstvu do konca in tako delali občini nepotreblne sitnosti. Prijatelji ljudstva, kaj! — Ko je bila naša posojilnica v takozvanih klerikalnih rokah, se je poslovalo v njej brezplačno. Odkar pa imajo liberalci v njej glavno besedo, si izplačujejo dijetje, kakor se jim poljubi. — Prošnje za posojila odklanjajo. Pravijo, da morajo pošiljati denar v Celje. Potem je posojilnica celjska ne pa za komenski okraj.

km Preserje. „Kmetov Prijatelj“ nas je tolazil, da vinska letina ni izgubljena, če se je grozdje osulo, da bodo ostale jagode debelejše. Vsled suše pa drobno in debelo listje odpada s trte in tako kljub temu, da se nam je obetalo debele jagode, ne bodoemo imeli ne debelih, ne drobnih. Seveda ni kriv „Kmetov Prijatelj“ tega, pač pa suša. —

km Škrbina. Poljski jazbeček je previden in si poleti znosi živeža v duplino, da po zimi ne pogine lakote. Jazbec krade kolikor more. Seveda se mu ne more zameriti, ker nima pameti. Nekateri ljudje posnemajo to žival in tudi nek človek pri nas je uže okusil

jetniški ječmenček, ker je posnemal jazbeca. Napravil je duplino in kradel kot jazbec ter nosil ukradeno tja. A prišli so mu na sled. Jetniški ječmenček se mu pripravlja. Ali ga ne izmodri?

km Škrbina. Listje odpada kakor v decembru. Suša grozna. V kmetskih vodnjakih vode zmanjuje, in bojimo se, da bodoemo morali voziti vodo iz tri ure oddaljene Vipave.

km Iz Komna. — Pred leti se je pri cerkvi napravil velik vodnjak. Požrl je mnogo lepih tisočakov, voda pa je vedno slaba. Ko pridejo vojaki, je straža pri njem. Večkrat se je uže spraznil na občinske stroške, a zaman! Pravijo, da je preblizu jetniške palače . . .

km Plesi so na Krasu prepovedani in sicer zaradi kolere. To liberalci ni po volji. Če se kolera v deželi nahaja, straši liberalnega zmaja!

km Iz Lipa smo dobili dopis, v katerem čitamo, da se tamozni liberalci, člani „Sokola“ in drugi nespodobno obnašajo. Svojo podivjanost kažejo s počnočnim čukanjem, tuljenjem, zmerjanjem in žvižganjem. To so pravi ponočni čuki! Sram jih bilo! Če ne bo miru, jih bomo imenovali, da bo svet vedel, kdo so ti podivjanci. Škrbinskega „Sokola“ vprašamo: Ali tako vzgaja svojo čredo?

km Nesreča. V torek zjutraj se je v Selu na Krasu spašil vol posestnika Perdec Antona. Vol ga je z rogom sunil v levo oko, katero se mu je izlilo. Dobil je še druge poškodbe. Težko ranjenega so koj prepeljali v goriško bolnišnici.

km Iz Štanjela. Vojaki so prišli k nam na vaje. Stanovanj za le te — posebno pa za častnike — imamo jako malo na razpolago. Vsa boljša stanovanja so oddana tržaškim letoviščarjem, katerih je letos pri nas izredno veliko. — Draginja je velika. Suša huda, turšico kosijo in režejo. Vse je končano po suši. Tudi trtno listje je začelo odpadati. Če ne pride kmalu dež, bode popolnoma vse končano. Beda preti. Sena malo, otave nič, koruze nič. Še grozdje naj odpade, pa smo popolnoma po tleh. Bog pomagaj!

km Častno svetinjo za 40-letno službovanje je podelil ces. namestnik v Trstu nadučitelju g. Antonu Lebanu v Komnu.

Ob priliki njegove upokojitve mu je c. kr. naučno ministerstvo podelilo naslov ravnatelja.

Iz Sežanskega okraja.

s Škrbina. — Suša pritiska, da se vse suši in pomanjkanje vode preti za živilo in ljudi. Našemu državnemu poslancu se sedaj nudi prilika, da izpolni, kar je v času volitev obljudbljal, namreč da nam bo pomagal. — Liberalni učitelji, ki polnijo žakelj z liberalizmom se skrivajo v senci, kmet pa naj gleda v tužno bodočnost!

s Sežansko. Na Grahovem Brdu je dne 17. t. m. umrla po dolgi in mučni bolezni soproga Josipa Mahniča. Ranjka je bila dobra krščanska mati ter prava dobrotnica revežev. Imenovali so jo „mater ubogih“. Tudi za olepšanje hiše božje v Kazljah je mnogo dala! Svetla ji večna luč!

Iz Korminskega okraja.

kr Iz Brd. (Župnik tožil radi razdaljenja časti) — Dne 13. junija t. l. je Franc Mavrič p. d. Pojauncič iz Višnjevika, v krčmi Karola Reja na Dobrovem, brez vsakterega povoda, zahrbitno, neutemeljeno in pred pričan izjavil, da ga je župnik biljanski osleparil za tisoč goldinarjev. G. župnik je to od gotove strani izvedel ter spričo tega bil prisiljen obrekovalca tožiti radi razdaljenja časti.

Dne 8. avgusta se je vršila pri c. kr. sodnji v Korminu prva obravnavo.

Na predlog g. sodnika je bil gosp. Župnik pripravljen odpustiti Fr. Mavrič pod pogojem, da prekliče razdaljive besede v časopisih in da nosi dotedanje tožbene stroške. A Fr. Mavrič se ni hotel udati, ampak je sodnji predlagal v okrepite svoje trditve dve priči. Zato se je obravnavo prekinila ter odložila za dne 21. t. m.

Pri tej razpravi — pri kateri je pričakoval obtoženec, kakor je sam v pričo sodnika trdil, zagovornika g. dr. Leupuščeka iz Gorice, ki pa ni prišel, sta bili mej drugimi zaslišani tudi dve Fr. Mavričevi priči, namreč biljanski župan g. Jož. Šfiligoj in kolon Ivan Šfiligoj iz gor. Drnovka. Imenovani priči pa nista vedeli izpovedati ničesar, kar bi služilo tožitelju v prilog.

Ker torej Franc Mavrič ni mogel doprinesti dokaza resnice za svoje razdaljive besede, je bil obsojen na eden teden dni zapora z dvema postoma in v poravnavo vseh tožbenih stroškov. Nauk: Toženec Fr. Mavrič iz Višnjevika je znan kot hud gromovnik zoper cerkev in farje. Mi ga pomilujemo, ker smo prepričani, da je revež zapeljan po brezvestnih liberalnih ozir. liberalnih časopisih. Želim pa, da bi ga vsaj ta sodnijska kazenska spomnila. Skušnja namreč uči, da tisti, ki so cerkvi udani in poslušajo duhovnike, ne pridejo navadno v navskrje s kazenskimi paragrafi, ter se jim ni treba pokoriti po „paražonih“.

kr Iz Brd. V neki vasi v Brdih so se neko nedejo vežbali „Orli“ do večera. Ko so šli domov v dvoredu mimo hiše znanega kravjega meštarja, prileti le ta iz hiše ter začne on in žena čukati in zabavljati čez „Orle“ in farje. Toda glej! Ali je bil slučaj, ali kaj! Na dimniku se je oglasil čuk, ki je spravil tega klepetona v nervoznost, kajti ravno v tem času mu je prinesel obhodnik poziv s sodnije zaradi čukanja. Zelen od jeze začne metati kamene po strehi. Čuk pa ni čakal, da bi ga zadel, ampak je odletel na streho g. podžupana. Potem, ko so ga tudi od tam odpolili, zletel je ubogi čuk na ravno na poslopje ljudske šole. Menil je menda ubogi čuk, da se bo tukaj naučil kaj druzega in ne le čukanja.

kr Fojana. „Katol. sloven. Izobraževalno društvo v Fojani“ se udano zahvaljuje Njegovi ekselencu grofu Baguerju v Gorici za prepustitev veseličnega prostora v njegovem poslopu, kar je izdatno pripomoglo, da se je društvena veselica dne 7. avgusta prav lepo in v zadovoljnost mnogoštevilnih vdeležencev izvršila.

Iz Tržiškega okraja.

tr Slovenska šola v Tržiču. Rodoljubi v Tržiču so sklenili, da ustavove tamkaj slovensko šolo. Nabirali bodo prostovoljne doneske. Tržaški „Picollo“ se strašno jezi in hujška tržiške Lahe proti Slovencem. To tržiške Slovence pa še bolj navdušuje za lastno šolo. Nad 100 slovenskih otrok je v Tržiču. Svoje društvo imajo. Neustrašeno naprej preko hujškarjev „Picollov“. Naprej do slovenske šole!

tr Huda toča v Devlinu. V torek okoli 6. ure zvečer je padala debela toča v Devinu in okolici. Uničila je skoraj vse poljske pridelke, katerih ni uuičila suša. Nevita je trajala skoraj eno uro. Toča je bila tako debela, da je pobila več steklenih oken, in celo stekla železniških osebnih vozov je pobila. To je grozno! Suša in toča! La-kota preti!

tr Predrzna tatvina. — Iz Tržiča nam poročajo, da je bilo na tamozni sodnji ukradeno dvokolo št. 125.276,